

Podnikateľské združenia vyzývajú na dodržiavanie princípov legislatívneho procesu

Bratislava (17. 12.2020) Zamestnávateľské združenia, obchodné a priemyselné komory a podnikateľské asociácie hlásiace sa k Iniciatíve za právny štát (Rule of Law iniciatíva) vnímajú s veľkým znepokojením čoraz častejšie prípady obchádzania štandardného legislatívneho procesu. Vyzývajú preto vládu SR ako aj poslancov Národnej rady SR na dodržiavanie princípov transparentného a inkluzívneho legislatívneho procesu a posilnenie dialógu s odbornou verejnosťou pri presadzovaní reformných zámerov.

Vo svojom programovom vyhlásení Vláda SR (PVV) priznala doterajšie problémy s nepredvídateľnosťou legislatívneho procesu a zaviazala sa tento stav zásadne zlepšiť. Obzvlášť záväzok, že „vláda SR sa preto zasadí za posilnenie stability a predvídateľnosti právneho poriadku, najmä v záujme zlepšenia postavenia občanov a kvality podnikateľského prostredia“ sme vnímali pozitívne. Udalosti posledných týždňov v nás však vyvolávajú mnohé otázky, nakoľko sme svedkami viacerých situácií a postupov, ktoré v krajinách s vyspelým právnym štátom nemajú miesto, a pri ktorých boli hrubo porušené princípy predvídateľného legislatívneho procesu.

V prvom rade považujeme za neprípustné, aby sa zásadné zmeny Ústavy SR realizovali formou poslaneckých pozmeňujúcich návrhov v 2. čítaní v pléne Národnej rady SR. Narážame predovšetkým na snahu zákonodarného zboru s podporou predstaviteľov vlády bez predošlej diskusie s dotknutými subjektami zmeniť postavenie a fungovanie prokuratúry. Hoci sa pre ne nenašla dostatočná politická podpora, považujeme za dôležité vyjadriť svoje kritické stanovisko k takýmto postupom.

Podobne kriticky vnímame snahy presadiť do Ústavy princípy dôchodkovej reformy prostredníctvom poslaneckých pozmeňujúcich návrhov. Vzhľadom na to, že vládna novela Ústavy, ktorá prešla štandardným legislatívnym procesom, sa týkala predovšetkým oblasti súdnictva, išlo jednoznačne o obsahovo nesúvisiaci pozmeňujúci návrh, ktorý bol predložený v 2. čítaní v pléne. Zákon o rokovacom poriadku NR SR pritom takéto praktiky neumožňuje (s výnimkou situácie, kedy poslanci samostatným hlasovaním takúto situáciu umožnia). Hoci plne podporujeme potrebu reformy dôchodkového systému a zachovanie jeho udržateľnosti, ako významní prispievatelia do systému sociálneho poistenia sme presvedčení, že sa tak má udiť po odbornej diskusii a dôkladnom vyhodnotení dopadov.

Hoci legislatívny proces na vládnej úrovni prešiel za uplynulé roky zlepšeniami, sme sklamaní zo spôsobu, akým sa realizujú niektoré významné regulačné zmeny v oblastiach ako sú verejné obstarávanie, či stavebné konania. Zmeny v týchto oblastiach budú mať zásadný dopad na podnikateľské prostredie na Slovensku, avšak realizujú sa bez primeraného dialógu s odbornou verejnosťou, vrátane zamestnávateľských združení. Obchádzanie štandardného legislatívneho procesu (absencia predbežnej informácie, či konzultácií s dotknutými subjektami) je umelo a alibisticky zdôvodňované núdzovým stavom. Takéto postupy sú

v príkrom rozpore s Programovým vyhlásením vlády SR ako aj platnými pravidlami legislatívneho procesu. Rovnako požadujeme sfunkčnenie dialógu na úrovni Hospodárskeja sociálnej rady.

Chceme zdôrazniť, že **plne rešpektujeme ústavne garantované právo poslaneckej iniciatívy**. Zároveň však dlhodobo vyzývame na systémové zmeny legislatívneho procesu na úrovni Národnej rady tak, aby boli rešpektované základné prvky legislatívneho procesu na vládnej úrovni. V novembri 2019 sme v tejto súvislosti predstavili súbor odporúčaní – tzv. [Desatoro pre férové a predvídateľné podnikanie](#). Chceme pripomenúť, že na verejnej predvolebnej diskusii sa k odporúčaniam širokej zamestnávateľskej komunity hlásiacej sa k Iniciatíve za právny štát pozitívne vyjadrovali prítomní zástupcovia všetkých dnes už koalíčných strán, pričom všetci spomedzi nich dnes zastávajú pozície podpredsedov vlády SR.

Navrhujeme zavedenie **povinného pripomienkovania poslaneckých návrhov zákonov** (resp. aspoň tých, ktoré sa dostanú do 2. čítania), či **predkladanie poslaneckých návrhov ako aj pozmeňujúcich návrhov v rovnakých štandardoch ako sú vyžadované od vládnych návrhov** zákonov vrátane vyhodnotenia dopadov. Zároveň sme presvedčení, že **medzi predložením poslaneckých pozmeňujúcich návrhov a hlasovaním v pléne** by mala byť zavedená **dostatočná časová lehota**, ktorá vytvorí priestor na reakcie odbornej verejnosti.

Diskusia o prijatí takýchto opatrení je vo svetle udalostí posledných dní veľmi aktuálna a potrebná. Hoci chápeme, že z dôvodu pandémie sú potrebné v odôvodnených prípadoch legislatívne zmeny aj v skrátenom režime, nie je prípustné stanovené výnimky zneužívať. Časté a nepredvídateľné zmeny legislatívy veľmi negatívne vplyvajú na stabilitu podnikateľského prostredia na Slovensku a dôveru v princípy právneho štátu. **Podnikateľské prostredie, negatívne postihnuté súčasnou pandemiou, potrebuje predvídateľnosť a stabilitu. Vyzývame preto vládu SR, ako aj poslancov Národnej rady, na rešpektovanie princípov stabilného legislatívneho procesu ako aj na aktívny dialóg a pravidelnú komunikáciu o návrhoch na posilnenie jeho transparentnosti a predvídateľnosti.**

Signatári vyhlásenia:

Americká obchodná komora v SR (AmCham)
Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení (AZZZ)
Business Leaders Forum (BLF)
Francúzsko-slovenská obchodná komora
Holandská obchodná komora v SR
Industry Innovation Cluster
Podnikateľská aliancia Slovenska (PAS)
Republiková únia zamestnávateľov (RÚZ)
Slovak Compliance Circle (SCC)
Slovak Venture Capital and Private Equity Association (SLOVCA)
Slovenská obchodná a priemyselná komora (SOPK)
Slovensko-rakúska obchodná komora
Švédka obchodná komora v SR (Swedcham)